

nabitý posele

2018-XIX. ročník

Milý čtenáři, milá čtenářko!

Téhož dne večer – prvního dne po sobotě – když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za uzavřenými dveřmi, přišel Ježíš, postavil se doprostřed nich a řekl:

„Pokoj vám.“

Jan 20, 19

Pokoj vám. To jsou slova vzkříšeného Pána, která pronesl k učedníkům. Jsou shromážděni za zavřenými dveřmi. Ze strachu. A ať už jsou důvodem toho jejich strachu židovské náboženské špičky, nebo Římané či někdo jiný nebo něco jiného, vyjde to nastejno. Hlouček učedníků je uzamčen před světem. Hlouček učedníků, kteří se bojí.

Nebylo pravda mnoho situací, kdy by Ježíšovi nejbližší prokázali kdovíjakou odvalu a smělost. Jsou ale místa v Bibli, kde jsou spolu a to jejich shromáždění má nějaký program. Třeba se modlí.

Tady to jejich shromáždění žádný program nemá. Pojí je jen a pouze jejich strach.

Jistě, i to může v dobách zlých být ohromnou posilou – že máme kolem sebe lidi, jakkoli stejně ustrašené jako jsme my sami. Pojí nás společné vědomí, jak málo toho zůžeme. Jsme sice sevřeni, ale ten strach sdílíme společně. A sdílené břemeno je pak lehčí.

Kolikrát jsme tohle v minulosti zažili! Strach z lidí, kteří nad námi mají moc. Strach ze sebe sama, strach z toho, že neobstojím. Strach z toho, že nebudu mít sílu stát si za svými názory, za svou vírou, za Kristovou pravdou, půjde-li do tuhého. Kolik stra-

chů bychom jen dovedli vyjmenovat! Kolik různých obav nám bere radost ze života!

A znovu jakoby se dnes vracely obavy, které jsme nezažili skoro tři desetiletí a až nyní nám dochází, že by se klidně mohlo opakovat něco z toho, co jsme pokládali za dávno překonané.

Vzpomněl jsem si na známou písničku ze Svitáku – K svobodě je dlouhé putování. Ano, tolik různých pout, tolik závor v cestě brání, jen sám Bůh je umí rozlomit...

Ta pouta strachu v našem evangelijním textu láme Ježíš Kristus, ukřižovaný a vzkříšený. Přichází zavřenými dveřmi a praví: Pokoj vám. Doprostřed sevřenosti strachem, doprostřed lidské neschopnosti k čemukoli vejde živý Kristus. Jedině on prolamuje závory ze železa i ty v lidských srdcích.

Pokoj vám. Slovo nadčasové. Slovo pro nás dnes. Pokoj Kristův, pokoj Boží není laiciny klídek. Není to ani pouhý klid zbraní. Je to mocné potěšení, dar i pozitivní životní program. Nebát se a vyjít ven. Je to vědomí, že živý Kristus vítězí, kraluje a vládne. Nad světem i nad církví. Nad našimi strachy, obavami a úzkostmi.

Váš Jan Lukáš, farář

Milí čtenáři Posla!

Od minulé uzávěrky Posla příroda rozkvetla a sborové aktivity jakoby energii kopírovaly to jarní dění. Máme za sebou velikononoční čas a období mnoha setkání, rozhovorů, hudebních vystoupení. Většinu z nich připomeneme v tomto čísle alespoň fotografií s popisem. Je z nich čitelné, s kolika různorodými činnostmi je možno se v našem sboru setkat, či jinak: kolika různorodými obdarováními sester a bratří je náš sbor bohatý.

Můžeme si také připomenout náš partnerský sbor v Athens skrze článek k výročí smrti Martina Luthera Kinga, ale též partnerství s bratry a sestrami z Německa; přečíst vzpomínku na historii našeho sboru, kterou vyvolala jedna fotografie z „blešáku“, nebo žhavou zprávu o instalaci naší bývalé sestry farářky Jany Rumlové do sboru ve Šternberku. Příjemné květnové čtení!

Jana Vrajová

Narozeniny v květnu

5. 5. Karel Kachtík	19. 5. Věra Jašová
9. 5. Pavel Kraus	20. 5. Jaroslav Ryšavý
14. 5. Marta Schulmeisterová	24. 5. Anna Chrastinová
14. 5. Daniel Batla	25. 5. Věra Obkráčilová
15. 5. Marie Jiříčková	26. 5. Dagmar Konečná
18. 5. Lumír Slivka	29. 5. Eva Blažková
19. 5. Libuše Janošíková	

SRDEČNĚ ZVEME ...

ALFA KURZY STAVÍ MOSTY

kostel u zbouraného mostu

O CO JDE?
O možnost prozkoumat základy křesťanské víry, zeptat se na cokoliv a vyjádřit svůj názor ...

PRO KOHO?
Pro každého bez rozdílu věku, vzdělání, náboženského přesvědčení

KDY A KDE?
Každou středu od 19.00 (26. 9., 28. 11. 2018) v evangelickém kostele, Blahoslavova 1, Olomouc

JAK TO PROBÍHÁ?
večeře připravená organizátory
- přednáška
- přestávka na kávu
- diskuze ve skupinkách

ÚČAST JE BEZPLATNÁ A NEZÁVAZNÁ

Informace a přihlášky: e-mail: olomouc@evangnet.cz, tel.: 585 223 223, www.olomouc.evangnet.cz

Projekt je financován s podporou Grantového systému CCE pro rozvojové projekty.

4. 5. pátek	16.00	náboženství	
	17.00	víkendovka konfirmandů Dobřečov	
	18.00	mládež	
6. 5. neděle	09.00	bohoslužby s večerí Páně a křest	<i>Jan Lukáš</i>
10. 5. čtvrtek	09.15	Seniorklub	
	18.00	bohoslužby – Nanebevstoupení Páně	
11. 5. pátek	16.00	náboženství	
	17.00	konfirmační příprava	
	18.00	mládež	
12. 5. sobota	15.00	Consonare v Diakonii D. Moravice	
13. 5. neděle	09.00	bohoslužby a křest	<i>Jan Lukáš</i>
	13.00	bohoslužby DD Chválkovice	
	14.30	bohoslužby DD Hrubá Voda	
14. 5. pondělí	18.30	schůze staršovstva	
15. 5. úterý	17.00	schůzka Alfa skupiny	
	18.00	biblická hodina	
16. 5. středa	18.00	Dobry večer s hudbou KEA	
	19.00	Sešlost u Lukášů	
18. 5. pátek	16.00	náboženství	
	17.00	konfirmační příprava	
	18.00	mládež	
	19.00	koncert Daniel Jun	
19. 5. sobota	17.00	rozhovor s konfirmandy a jejich rodiči	
20. 5. neděle	09.00	bohoslužby s VP – konfirmace – Svat. neděle	<i>Jan Lukáš</i>
21. 5. pondělí	18.00	bohoslužby – Svatodušní pondělí	<i>Jan Lukáš</i>
24. 5. čtvrtek	13.00	pobožnost v Diakonii D. Moravice	
25. 5. pátek	18.00	NOC KOSTELŮ	
27. 5. neděle	09.00	bohoslužby	<i>Jana Hojná</i>
29. 5. úterý	18.00	biblická hodina	
30. 5. středa	19.00	Sešlost u Batlů	
31. 5. čtvrtek	13.45	Seniorklub	

- maminky s dětmi podle domluvy
- volejbal každou neděli v 18.00 hod.
- mládež VŠ podle dohody

Zpráva z dubnové schůze staršovstva

Na úvod proběhlo setkání se sestrou Hanou Jadrnou Matějkovou, která spolu s manželem požádala o křest dítěte. Předkřestní přípravu bratr farář koná od podzimu s oběma rodiči.

Úvodní pobožnost připravila sestra M. Bartušková.

1. Ohlédnutí za uplynulým obdobím, zpráva faráře, PP:

- čtyři presbyteri z Olomouce se zúčastnili setkání presbyterů v Praze (Co by měl vědět presbyter). Diskutovalo se o nejrůznějších zajímavých tématech, např. jak podporovat faráře, jak předcházet konfliktům, význam liturgie, získávání financí (granty). Bližší informace dále v Poslu.
- bratr farář informoval o pastorální konferenci se synodním seniorem, které se účastnil 9. 4. Tématem byla pastorece presbyterů.
- sestra I. Marková informovala o setkání pastýřských rad v Praze.

2. Příprava harmonogramu na květen 2018**3. Z dalšího jednání:**

- mytí oken 10.–12. 5., letos se vzhledem k výměně oken v kostele jedná pouze o přízemí. Seznam oken k zapisování připraví N. Batlová.
- Kurzy Alfa – v dubnu je plánováno setkání týmu s bratrem farářem V. Stejskalem ohledně získání zkušeností.
- náhled návrhu B. Veselé na možné úpravy sborových prostor byl prezentován v mezisálku, staršovstvo nad ním diskutovalo, navrhovalo změny.

- v neděli 22. 4. odpoledne proběhne instalace s. J. Rumlové ve sboru ve Šternberku.
- víkendovka konfirmandů na Dobřečově je plánována na 4.–6. 5.
- setkání staršovstva s konfirmandy se uskuteční 19. 5. v 17 hod.
- diskutovalo se o programu Noci kostelů. Bratr A. Děkaník shromažďuje fotky pro prezentaci sboru.
- některou květnovou neděli proběhne v olomouckém sboru valná hromada Setkávání, staršovstvo souhlasí.
- oprava Náklo – odpady jsou spravené, ještě má proběhnout malování.
- na základě jednání na předchozím staršovstvu je objednána poštovní schránka pro náš sbor na míru, tak, aby pojala i zásilky větších rozměrů.
- proběhla kontrola výtahu. Je potřeba úprava signalizace, částka je zanesena v rozpočtu.

4. Hospodaření sboru v měsíci březnu 2018: konkrétní informace jsou k dispozici u pokladníka sboru.

Staršovstvo zakončilo svou schůzi písní 233 z EZ – *Večerní když zvony znějí* v 21:20.

Dle zápisu Evy Palové Dostálové pro Posla zpracovala Jana Vrajová

Naše sborové místnosti - modernizace

Barbora Veselá je česká výtvarnice, známá především svou prací na úpravách interiérů evangelických kostelů a modliteben. Maluje též obrazy, vytváří ilustrace aj. Jejím manželem byl architekt Jiří Veselý, do jeho smrti v roce 2006 s ním na řadě děl spolupracovala. Spolu s ním a s architektem Čestmírem Houskou vytvořila pomník Jana Palacha v dlažbě před Národním muzeem.

Vystudovala Střední odbornou školu výtvarnou v Praze (1977), poté krátce pracovala ve štukatéřské dílně. Pracuje na volné noze jako OSVČ. Žije v Přistoupimi. Má čtyři dospělé děti.

(Převzato z Wikipedie)

Vytvořila návrhy pro mnohé naše sbory:

- interiér evangelického kostela, Valašské Meziříčí
- interiér evangelického kostela, Horní Krupá

- interiér evangelické modlitebny, Poděbrady
- interiér evangelické modlitebny, Prostějov
- interiér evangelického kostela, Kolín
- úprava presbyterny, farní zahrada, Nové Město na Moravě
- fasáda věže evangelického kostela, Klášter nad Dědinou
- interiér modlitebny na faře a úprava studny na zahradě Jasenná, 2012
- keramika na průčelí Husova domu, Nosišlav, 2016
- pamětní deska obětím holokaustu, bývalá synagoga, Přistoupim, 2017

Paní Barbaru Veselou požádalo staršovstvo našeho sboru, aby připravila návrhy pro úpravu interiérů našich sborových místností, aby lépe vyhovovaly potřebám všech sborových skupin, všem generacím. Paní Veselá přijela 22. února 2018, seznámila se s daným prostorem a zjistila, co potřebujeme.

Koncem března nám paní Veselá poslala svoje návrhy jednotlivých sálů, abychom o nich přemýšleli a je ochotná opět přijet, abychom se nad těmito skicami poradili, co bude pro nás vhodné. Návrhy jsou vystaveny na nástěnce ve velkém sále.

nb

Evangelická modlitebna v Prostějově, foto: Ben Skála

Instalace ve Šternberku

V neděli 22. 4. 2018 byla v odpoledním instalačním shromáždění uvedena do funkce farářky sboru ve Šternberku bývalá olomoucká farářka sestra **Jana Rumlová**. Shromáždění vedl senior moravskoslezského seniorátu Marek Zikmund, který instalovanou před vlastním instalačním aktem oslovil na základě oddílu z 16. kap. ev. Janova, v. 19–22.: „*Ježíš se loučí s učedníky a neslibuje jim žádné modré z nebe. Posílá je do světa, kde se budou setkávat s problémy, překážkami, pronásledováním. Tehdy i dnes. Víra nemá na růžích ustláno a s tím musí počítat každý, kdo s ní jde na trh. Lidé jdou po jiných věcech, než co jim vy, učedníci, nabízíte. Ale nebojte se toho. Plačte s plačícími, ptejte se s hledajícími, trpte s trpícími, běžte za ztracenými ... Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás. Tuto větu ale můžeme chápat i takto: Jako já vás posílám, tak můj Otec posílá mne za vámi. To mění perspektivu. Kamkoliv se sami odvážíme vstoupit se svou vírou a nadějí, nebudeme tam jen my se svými slovy, myšlenkami, otázkami a strachy, ale bude vedle nás a s námi vzkříšený Kristus, dotek jeho ruky, uzdravující slovo, jeho Duch svatý, vedoucí ze zármutku do radosti. Takové zázraky se dějí a Ty, sestro Jano, jsi sem postavena jako služebník Ježíše Krista, jako pastýř sboru, jako svědek zázraků, kterých si svět nevnímá, ale které tolik potřebuje.*“

Jana Rumlová založila své instalační kázání na textu z Iz. 55, 8: „*Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodiniův.*“

„*Jsou to slova proroka, který je s mnohými ze svého národa v babylonském zajetí. Zakoušejí pocit beznaděje z bezvýchodné si-*

tuace. Potřebovali by svého Boha, ale cesta k němu jakoby neexistovala – jeruzalémský chrám v jejich vlasti je zbořen a jejich život víry je v troskách. Do toho zaznívá povzbuzení proroka slovy o Boží lásce, která si nenechá cestu k člověku zatarasit žádným způsobem. Cesta k Bohu zůstává volná, otevřená, je ho možno najít, protože On jde lidem naproti. Navzdory našim předpokladům, navzdory tomu, co neumíme, se Jeho vůle naplňuje. Navzdory tomu, jak rozdílné je naše myšlení od Jeho myšlení a naše cesty jiné než ty Jeho. Ani ve snu by mne nenapadlo, že budu farářkou ve Šternberku. Možná, že vy, šternberští vidíte svůj život sborový i osobní jako jednoznačně daný, udělali jste své zkušenosti a vidíte svůj sbor ne přímo v troskách, ale jako takové paběrkování na poli po sklizni. Ale pozor, abychom nevytrhávali svou zkušenost z kontextu. Do něho patří Boží láska k nám a Jeho úmysl s námi. Do našich nejistot a úzkostí, do našich zaručených odhadů na základě zkušeností, že tady už jsme narazili na své meze, zní Izajášovo slovo jeho souvěrcům: „S radostí vyjdete a budete vedeni v pokoji.“ On nám slibuje zbavit nás toho, co nás tísní jako balvan na prsou a zvěstuje nám radost, která náš život dokáže proměnit. K tomu se upínejme. Láska našeho nebeského Otce to dokáže, tak jako dokázala odvalit kámen od Ježíšova hrobu a způsobit Vzkříšení.“

Instalovanou farářku pozdravila za šternberský sbor kurátorka Eva Tomášková, za sbor v Olomouci kurátor Jan Matějka. Sestra Popelářová z bývalého působení ve sboru v Letohradu ve svém pozdravu připomněla ze zkušenosti vlastního sboru povzbuzující příklad nečekaného oživení sborové práce

tam, kde se zdají lidské možnosti vyčerpány. Dojemný byl pozdrav 90letého br. Habermanna z Písařova, který vážil dalekou cestu, aby poděkoval své bývalé farářce za její službu a popřál jí Boží požehnání v nové práci. Za bývalé šternberské faráře (všichni čtyři se instalace zúčastnili) přednesl svou vzpomínku i přání br. farář Josef Hromádka.

Po shromáždění následoval rozhovor přítomných kolem bohatě prostřených stůlů, připravených obětavostí šternberských sester. Povzbuzující byla jistě pro sestru farářku jak přítomnost kolegů ve službě, tak početná návštěva Olomouckých, i zástupců Letohradu a Písařova.

Sestře farářce i šternberskému sboru přejeme radost ze vzájemné spolupráce, Boží požehnání pro všechno lidské úsilí, i naději víry, která očekává nové věci působením Toho, který předivným způsobem vede naše lidské cesty a dodnes působí mocí svého sv. Ducha.

Jana Hojná

Nezapomínejme na své přátele

V mailu mi přistál článek o věrném příteli našeho sboru, Dr. Friedhelmu Borggrefovi. Článek od Nicol Sperk byl uveřejněn v sérii nazvané „Stará garda“, kde se píše o významných ludwigshafenských občanech, kteří ovlivnili dějiny města. Vzpomínají zde na dobu svého aktivního života, odpovídají i na otázku, s jakými pocity sledují činnost svých následovníků, a v neposlední řadě i na to, jak se jim daří. Sám Dr. Borggrefe nám poslal kopii článku jako důkaz, že zde stále je a čilý. – Ačkoliv partnerství mezi sbory ovlivňují různé faktory - složení sborů, faráři odcházejí a přicházejí, či mají

jiné důrazy, nám naše dlouholeté partnerství s Friedenskirche v Ludwigshafenu zanechalo vazby a neocenitelná přátelství, která nemizí, i když další rozvoj samotného partnerství již utichl. Dr. Borggrefe na nás nezapomíná. Zajímá se o dění u nás, píše. I my jsme mu o Vánocích mnozí napsali, moc si vážil toho, že ani teď na něj nezapomínáme. Jak bychom mohli?

V článku je mnohé, co víme a známe, přesto je to pohled z jiného úhlu, od domácích. První věc, která je zde zdůrazněna, je smysl pro humor, který Dr. Borggrefeho nikdy neopouští. Tak první příklad hned

na začátku – odpověď na otázku, zda se Dr. Borggrefer bojí smrti, je sice označen jako vtip, ale přitom je to nádherný projev víry, která se nebojí smrti, protože „ví, kam jde.“ A ví také, že tam nebude už žádného utrpení, jen ještě hudba.

Humorných momentů je v článku povícer. Jsou však zmíněny i takové, o nichž Dr. Borggrefer nikdy nežertuje, např. co to znamenalo být evangelíkem v Ludwigshafenu mezi lety 1933–1945.

Dnes je oběma manželům Borggreferovým 88 let. Dr. Borggrefer stále vystupuje každou první neděli v měsíci na kazatelnu ve Friedenskirche a když se podívám na oznámení na konci článku, vidím, že bude Dr. Borggrefer 11. března kázat na téma „Grieshaber und Auschwitz“ jako doprovod právě probíhající výstavy. (Pozn. Grieshaber je angažovaný německý malíř, který na pro-

blémy světa odpovídá obrazy.) Po renovaci a v podmínkách zmenšujícího se sboru má nyní Friedenskirche dvě využití – jako místo pro evangelický sbor, ale také jako tzv. Kulturkirche, kostel pro kulturu. Odehrávají se zde koncerty, výstavy, přednášky. Iniciátorem mnoha byl právě Dr. Borggrefer.

V životě vystřídal několik farářských stáčí, pak nakonec mezi lety 1978 a 1994 jako děkan a farář Friedenskirche v Ludwigshafenu. Zde vyslovil celkem 6866 kázání. A nejen kázal, a to i pro rozhlas a televizi, ale bádával i v archivech, psal a přednášel. Kromě toho je i to „mezi“ – činnost pro město, kde byl a stále je za nejrůznějšími projekty – počínaje „polévkovou jídelnou“, pomocí starým, sociální stanicí, Ekumenickými týdny a např. i Lutherovou kašnou, to vše v součinnosti s mnoha dalšími lidmi. Tomu všemu říká milý Friedhelm „zdravé

děti“, které se narodily v jeho době. Vážíme si toho, že jsme byli k několika projektům přizváni jako aktivní účastníci, např. k výročí Mistra Jana Husa, Lutherovu výročí, 40 let partnerství i k různým sborovým událostem – loučení s farářem Eicherem a pod. Při Husově výročí tu kromě přednášek, prezentací i kázání vystoupil i náš pěvecký sbor. Byl nás tehdy plný autobus. A Dr. Borggrefer tiše poznamenal: „Na to jsem čekal padesát let!“

Na začátku své teologické dráhy Dr. Borggrefer plánoval, že půjde pracovat, podobně

jako otec nynější německé kancléřky Angel Merkelové, do tehdejšího Východního Německa, kde se farářů nedostávalo. Napsal žádost, ale jako odpověď přišel jen korespondenční lístek. Nebyl zájem. Podotýká, že toho později vůbec nelitoval.

Ještě za svého pracovního nasazení jako farář, tak i pak v důchodu se Dr. Borggrefer věnoval situaci církve v jiných, obzvláště východoevropských zemích. V Praze (tak se píše v článku, ale my dobře víme, že v ČR není jen Praha!), v Zagrebu, Budapešti, kde obdržel i čestný doktorát.

V r. 1998 obdržel jako první evangelický farář čestné občanství města Ludwigshafenu. Když jdete s Dr. Borggreferem po Ludwigshafenu, nemůžete minout např. Lutherovu kašnu, vyslechnete si povídání o spolupráci s gymnáziem, s BASF... Při všech jeho povoláních bylo pro něj důležité a zajímavé slovo „MEZI“ (Dazwischen). Mezi lidmi, mezi nebem a zemí, mezi křížem a vzkříšením. „Tam je život“, tak ho cituji v článku, který jsme dostali. A on chtěl být vždycky tam, kde je život. Manažerem byl pak jako děkan, říká.

A nejen to – každý den ráno aspoň půl hodiny běhá!! To jsme sami viděli. – Ale je i rozumně opatrný – nenechá se povinnostmi umoit. Každý den si dovolí pouze jednu schůzku, jedno jednání, jen jeden termín. Naštěstí prý termínů pro návštěvy u lékaře není mnoho. To nás všechny moc těší.

Iva Marková

Opožděný rozhovor s jubilantkami

Usmívaly se, že už je to přece pasé, když jsem je žádala o kratičký rozhovor pro květnové číslo Posla. No ano, slavily narozeniny (kulaté) už v únoru, ale když ten čas tak rychle letí... A mně přišlo škoda nevyužít této příležitosti k oslovení dvou sester – dvojčat, která od mého dětství/dospívání spolu se svými rodinami neodmyslitelně patří mezi pravidelné účastníky bohoslužeb, ale zejména mezi ty, které svými skutky i názory spoluutvářejí duchovní klima olomouckého sboru. **Ester Danihelková** a **Noemi Batlová** jsou těmi, jimž v pravou chvíli potřáslo rukou mnoho z nás, a jimž jsem s vděčností za jejich věrnost víře, v níž byly vyučeny, i za oporu pro naše společenství položila dvě otázky:

1. Jaká životní zkušenost nejvíc formovala Tvoji víru, nebo naopak: jak víra ovlivnila některé z Tvých životních rozhodování?

2. Co Tě dnes těší na životě Církve (křesťanstva)? A co štve?

Odpovídá Ester Danihelková

1. Jaká životní zkušenost nejvíc formovala Tvoji víru, nebo naopak: jak víra ovlivnila některé z Tvých životních rozhodování?

Životních zkušeností byla celá řada, dělím to na 3x20 let, protože s formováním víry nebudu nikdy u konce.

První dvacetiletí doma – tatínek na kazatelně, tatínek v náboženství, při cestách autem, pak výrazně katolický skauting, tábor a další formující zážitky v Chotěboři, ale i ve Vrbně pod Pradědem, a po maturitě složitá zkušenost s nepřijetím na VŠ.

Druhé dvacetiletí – teprve ve 20ti letech na studiích v Praze jsem si začala klást otázky, nakolik rozumím tomu prostředí, v němž jsem vyrostla. A nevynechávala jsem studentské bohoslužby v nedělních večerech, kdy mi v kázáních odpovídali Renatus Schiller, profesori TF a jejich studenti ve zkušebních kázáních u Salvátora a U Martina ve zdi. Přispěla k tomu i občas nahodilá setkání v mládeži v pražských sborech, především v Interkalichu a ve sboru v Libni. Pro formování mé víry vidím pětileté pobývání v Praze jako zásadní období. A tam v závěru té doby otázky kolem výběru životního partnera, otázka, zda unesu skutečnost, že můj manžel nemá ten základ jako já. Po příchodu do Olomouce jsme byli s manželem pravidelnými návštěvníky biblických hodin, dokud jsme byli bezdětní. To byl další důležitý formační bod nejen pro mne, ale i pro náhled mého muže, a za to budu všem, kdo nás do sboru vřele přijali, vděčná, především panu faráři Josefu Hromádkovi, Jendovi Nohavicovi a všem, kdo byli tehdy kolem nás, zvláště pak kmotrům našich dětí Janě a Jardovi Hojným, s nimiž jsme prožili

nádherná léta intenzivního kmotrovství. De-setileté období s dětmi doma bylo nádherné, moc ráda na to vzpomínám. Stejně tak i na diskuze v kuchyni u Nohaviců, když jsem chtěla z domova „uletět“.

Ve třetím dvacetiletí jsem žila rušným pracovním životem, dodnes jsem v údivu že učím, protože v dětství mi bylo vštěpováno, že učit nikdy nebudu smět, ať na to ani nepomyslím. Dvacet let života jsem spojila s prací na katolické vyšší odborné škole, z toho většinu let i ve spojení s místní teologickou fakultou, a to prostředí a tolik vzácných lidí kolem mne, to byla další formace. Naučila jsem se nerozlišovat, co je katolické a co evangelické. To, co mne vnitřně nese, jsou ale přece jen evangelické písně, kdykoliv, v radostných i v obzvláště těžkých chvílích života mi dodávají sílu.

2. Co Tě dnes těší na životě Církve (křesťanstva)? A co štve?

Co mne těší? Že tady církve jsou, že i když je kritizována jejich institucionální podoba, plní svá poslání, že hlásají naději a zbavují strachu (víra je přece nadějí a očekáváním, máme se na koho spolehnout). Že církevní společenství přináší posilu jednotlivcům a že je v nich mnoho odvážných lidí, kteří se nebojí hledat nové podoby církve a jejich služeb.

Štve mne, že církve neumějí prezentovat svoje poslání, že se v církvi patřičně neděkuje a není oceňována práce v církvi tak, jak by měla, ať placená, nebo dobrovolná. No a také mne štve, že stále platí pravidlo (v katolické církvi), že nemůžeme přistupovat společně k Večeři Páně.

Odpovídá Noemi Batlová

1. Jaká životní zkušenost nejvíc formovala Tvoji víru, nebo naopak: jak víra ovlivnila některé z Tvých životních rozhodování?

Zkušeností, které formovaly moji víru, se naskládalo víc – prvních 20 let života na huslenské faře, od 13 let každoroční prázdniny v evang. středisku Chotěboř – tam biblické kurzy s mými vrstevníky (v době totality – např. pod vedením prof. Hellera, Filipiho), společenství rodinných rekreací a práce v tamní kuchyni. Nejvíc mě ale ovlivnil odchod z domova na vysokou školu, kde jsem spolužákům musela hned po představení vysvětlovat původ svého jména, následovaly otázky týkající se víry. A potom přijížděly některé spolužačky až z Liberce podívat se, jak se žije na faře.

To byly pro mne těžké zkoušky, i potom v zaměstnání, protože jsem nikdy nechodila do mládeže, kde se otázky víry a hledání v dospívání při diskusích probírají.

Po ukončení studia jsem přišla do Olomouce za prací, nikoho jsem tu neznala. A sbor mě krásně přijal a Hromádkovi mi nabídli ubytování a mnoho dalšího. Na čas jsem se opět stala součástí farního života. To vše bylo potvrzením toho, jak mě Pán Bůh zahrnuje svými dary, a kolik nových lidí do mého života přivedl. Bylo to také splnění mých přání, o které jsem se sama nijak nezasloužila.

Víra ovlivnila mé rozhodování i při sledu dalších událostí, například při volbě životního partnera, pomáhala i v nesnadné době

při péči o děti a později mě vedla i k tomu, co právě dělám a co naplňuje můj život v posledních 10 letech. Jsem vděčná za to, že mě sbor do této role postavil.

2. Co Tě dnes těší na životě Církve (křesťanstva)? A co štve?

Těší mě, že církve jsou svobodné a naše děti mohou aktivně v církvi žít, studovat, cestovat. Že církev může vstupovat do mnoha oblastí – nemocnic, věznic a škol. Že má prostor ve veřejném životě, i když to lidé nevyužívají, protože nemají důvěru k institucím. Že je v církvi snaha o jednotu a lásku těch, kteří Krista následují. A že tu a tam lidé přicházejí, třeba proto, aby dali svým dětem duchovní domov.

V církvi si můžeme předávat zkušenosti, radovat se společně z věcí radostných a podírat se v obtížích nebo prohrách. Ono nestačí být jen křesťanem. Je důležité také to, jaké máme obdarování, a jen společně můžeme být užiteční svému okolí. Tady má církev budoucnost, chce to jen trochu odvahy dělat věci jinak a nově. A umět pěkně pozvat.

Co mě štve? Že se mnoho mluví. Že nejsme schopni přijímat změny v nové situaci církvi, stále hledíme jen dozadu a chválíme věci minulé. Nezájem pokřtěných členů církve o své sbory, o společenství, zájem jen o občasný servis (křest, svatba, pohřeb). Lidé mají představu, že církve, to jsou jen řády, obřady, kostely a vliv médií k tomu jen přispívá. Jsme málo věrohodní.

Za odpovědi děkuje a mnoho důvodů k Radosti i radostem do dalších dní přeje

Jana Vrajová

O hře na babu

Milí kamarádi,

minule jsem vyprávěla o hře na shromáždění. My jsme tenkrát neměli ani televizi, natož počítač, telefon nebo kalkulačku. Ale měli jsme velkou rodinu a často jsme se scházeli se sourozenci a přáteli, kteří měli také děti. Velká legrace byla, když se do našich her zapojili i dospělí. Když se nedalo jít ven, někdo hned přinesl šátek: „Ty jsi to vymyslel, děláš babu!“ Zavázat oči, zatočit (aby ztratil orientaci). „Slepá bábo, kam tě vedu? Do kouta – co v tom koutě – kohouta – co v kohoutě – klubko – co v tom klubku – jehla – co v té jehle – nit – tak si mě slepá bábo chyt!“ (Předem je třeba uklidit vázu apod., aby nedošlo k úrazu.)

Když se zapojí dospělí, to je teprv legrace. Když tatínek se zavázanýma očima šmátrá pod stůl, kde se chichotá nejmenší, „mě nechytíš!“ maminka mu běží na pomoc a dotykem obrací pozornost táty a ten ji chytí za nohu a maminka musí dělat slepou bábu.

Ztrácí svoji autoritu? Ba ne! Ani o tom nevědí, jak stmelují svoji rodinu, když se zapojují a vzájemná láska roste.

Před svačinou tatínek, nebo strýček uklidní divoké děti a přečte krátký příběh třeba z Lukáše 18, 35 – Slepý žebrák u Jericha skutečně nic nevidí. Ani jak je špinavý, ale slyší jít někoho kolem – teď se něco děje – a je jich víc, teď snad něco dostanu. Je to Ježíš, „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou.“ „Co křičel?“ Děti opakují. „A už se nedá odstrčit. Má ještě svůj hlas a znovu křičí: Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou! Ví, že jde kolem jediná pomoc. Někteří mu říkali, aby mlčel, ale on tím víc volal. Pane, ať tě vidím! A Ježíš mu řekl: Prohlédni, tvá víra tě uzdravila. A hned prohlédl a šel za ním a velebil Boha a všechen lid vzdal chválu Bohu.“

Ten žebrák dobře věděl, jak velký dar dostal. Že u nás slepí nejsou? Ale jsou a někteří to třeba jen dělají, že nevidí. Třeba v tramvaji. Přejde dědeček s hůlkou a oni dál sedí a nezvednou se, aby mu udělali místo.

Ale já musím naše mladé pochválit. I když nemám bílou hůlku, vždycky mi dělají místo. Takového ne-slepého bych nejraději pohladila a řekla mu – dobře to děláš i tobě někdo pomůže, až budeš starý. A když mu děkuju, někdy se usměje, jako – by prohlédl. Kéž bychom jako vidící oslavovali Boha, jako ti u Jericha.

Pane Bože, mám tě rád, říkám ti to tisíckrát.

Chci to volat každý den, vždyť já toho plný jsem!

Vzpomínala teta Eva

Po Velikonocích

První neděli po Velikonocích (8. 4. 2018) děti prožily netradiční nedělní školu. Společně putovaly po jednotlivých zastaveních. Začalo to před garáží... u hrobu. Marek připomenul, co se stalo na Velký pátek. Zpívali jsme: „Byl jsi tam, když byl...“, ke každé sloce otočil příslušný obrázek. A přečetl, jak Josef z Arimatie a Nikodém pohřbili Ježíše. Potom zazvonil zvonek, který oznamoval čas dalšího zastavení. Děti odešly od hrobu, tak jako všichni tenkrát, byla sobota. A pak neděle. A to už za skupinkou přibíhala Marie Magdalská: „Kámen je odvalen, ukradli Pána“. Adéla dovyprávěla, jak šli dva učedníci ke hrobu, ale našli jen plátina a pak se vrátili domů. Marie Magdalská však u hrobu zůstala déle, a tak se děti vydaly zpět ke hrobu za ní. Nadřa slovy Marie Magdalské vyprávěla o dvou andělech a zahradníkovi, ve kterém nakonec poznala Ježíše. Nadřa ještě pro děti připravila skládačku s obrázkem a zprávou. S radostnou zprávou šla Marie Magdalská za učedníky, kteří se však schovávali za zavřenými dveřmi. A tak jsme šli všichni za nimi (do malého sálu). Anička už měla pro děti nachystanou scénu s biblickými postavkami - apoštoly, jak seděli v domě a tu mezi ně přišel Pán Ježíš se slovy: „Pokoj vám.“ A oni jej poznali a uvěřili, že byl vzkříšen. Tomáš však mezi nimi v tu chvíli nebyl. O jeho i našich pocitech a přáních nad nejdříve rozmazaným

obrazem s dětmi debatovala Jana V. Tomáš Ježíše nakonec také mohl spatřit a sáhnout si na jeho rány. My toužíme se s Ježíšem setkávat třeba v modlitbě. Další zastavení připravili venku Jana, Davídek a Verča Z. + Petr M.: Učedníci šli chytat ryby. Ač se snažili dlouho, nešlo jim to. Až uslyšeli radu, kam mají síť vhodit, najednou ulovili ryb tolik, až jim to síť trhlo. A tu se ozvalo: „Nemáte hlad? Mám pro vás chleba a rybu.“ To děti volala Petra (tak jako Pán Ježíš učedníky) k ohni a každý mohl ochutnat kousek. Zatímco jedli, ptal se Pán Ježíš (Růženka) učedníka Petra (Esterka): „Petře, miluješ mě víc než ti zde?... Pas mé ovce!“ Tak jsme s dětmi prošli závěrečnou část Janova evangelia 19, 38–20, 17. Nakonec zazněla píseň.

Adéla Gabrielová

Protipovodňová opatření se dotknou našeho kostela

Dne 6. 4. 2018 v Olomouci začala protipovodňová opatření. Zatímco na nábřeží Moravy probíhaly v prvních dnech přípravné práce jako vytyčení inženýrských sítí, zaměření stávajícího stavu a zaměření zákopy, lidé se už od úterý musí vyrovnávat s dopravními omezeními. Radnice postupně zajistila pro obyvatele ulic v okolí staveniště desítky nových parkovacích míst a jedná i o dalších plochách.

Podle posledních informací je vytvořeno zatím asi třicet parkovacích míst v ulici Na Letné, s velkou pravděpodobností zde brzy přibudou další desítky míst. Asi dvacet míst pro odstavení vozidel vzniklo na nově zpevněné ploše v ulici Pasteurova u podjezdu, v Charkovské ulici byla zpevněna plocha pro asi patnáct vozidel, po zjednosměrnění dopravy lze v ulici Kpt. Nálepky parkovat po obou stranách vozovky, při-

čemž přibýlo asi třicet parkovacích míst, deset dalších míst vzniklo zpevněním nevyužitých ploch v ulici Na Bystřičce. Rýsuje se i možnost parkování na jedné straně ulice Nábřeží, ovšem výhradně pro lidi s trvalým bydlištěm v této ulici. Na Masarykově třídě mohou lidé parkovat od 19 do 7 hodin po obou stranách silnice. Na dobré cestě je i uvolnění parkovací kapacity ve vnitrobloku zemědělské školy, tato plocha ovšem bude určena pro lidi s trvalým bydlištěm v ulicích s nejvýraznějšími omezeními.

Pokud jde o průběh prací, bagry a další stavební techniku uvidí lidé na obou březích řeky až příští týden. Podle sdělení stavební firmy bude po víkendu postupně probíhat skryvka půdy na obou březích řeky, frézování pařezů a štěpkování větví, začnou i zemní práce na provizorní lávce pro pěší a cyklisty.

Aktuální stav navýšení parkovacích stání

1. Ulice **Na Letné** od křižovatky s ul. Václava III. po stávající zákaz zastavení (B28) je možné v délce cca 150 m (cca **30** míst) podélné parkování na straně přilehlé k Moravě.
2. Nezpevněná plocha o rozměru cca 25×20 m určená jako náhradní plocha pro parkování vedle ulice **Pasteurova** u podjezdu (cca **20** míst).
3. V ulici **Charkovská** bylo v jednosměrné části komunikace vlevo provedeno zpevnění podkladu pro částečné stání mimo komunikaci v délce cca 80 m (cca **15** míst).
4. Ulice **Kpt. Nálepky** byla zjednosměrněna, vznikla zde možnost parkování po obou stranách s nárůstem cca **30** parkovacích míst.

5. **Masarykova třída** – úpravou dopravního značení je umožněno parkování vozidel v době od 19:00 do 7:00 hodin.
6. Ulice **Na Bystřičce** – bylo provedeno zpevnění stávající nevyužitých ploch v délce cca 50 m pro možné parkování vozidel (cca **10** míst).

Mgr. Michal Foltá

Program Noci kostelů 2018 – FS ČCE Olomouc, Blahoslavova 1

Zůstávali přes noc v okolí Božího domu... (Srov. 1 Pa 9, 27)

- 18.00 - Varhan příboj zaduní – Kateřina Janošíková
- 18.10 - Slovo na úvod – Jan Matějka
- 18.25 - 100 let ČCE – video
- 18.30 - Pěvecké oddělení Konzervatoře se představuje
- 19.00 - Jubilate – zpěvy ke 100. výročí ČCE – pěvecký sbor vede Eva Čejková
- 19.20 - Co nabízí náš sbor? Kurz ALFA – Jan Lukáš
- 19.30 - Pěvecké oddělení Konzervatoře se představuje
- 20.00 - Život našeho sboru – prezentace
- 20.10 - Jubilate – zpěvy ke 100. výročí ČCE – pěvecký sbor vede Eva Čejková
- 20.30 - Církevní rok v písních – hudební skupina B. Gallata
- 21.00 - Co nabízí náš sbor? Kurz ALFA – Jan Lukáš
- 21.15 - čtení z Bible
- 21.30 - Život našeho sboru – prezentace
- 21.40 - přestávka

- 22.00 - Církevní rok v písních – hudební skupina B. Gallata
- 22.30 - čtení z Bible
- 22.45 - přestávka
- 23.00 - 100 let ČCE – prezentace, Bloudili jsme na cestách – CD
- 23.30 - Modlitba a požehnání na závěr – Jan Lukáš

18.–21.00 - Boží vitamíny – program pro děti

nb

Noc kostelů je:

- pozváním všech lidí dobré vůle ke společnému setkání a k objevování krásy křesťanských výtvarných a architektonických pokladů,
- projevem kreativity a důvěry v život u lidí, kteří chrámy stavěli a zdobili, ale i u těch, kteří je dnes obývají a chtějí se podělit o svou víru, o svůj život, a o svoje osobní obdarování a dovednosti,
- nabídkou zakotvené křesťanské spirituality, modlitby a služby potřebným,
- znamením živé spolupráce křesťanských církví (ekumenismus), která zaceluje rány, vzniklé v minulých staletích.

Bohoslužby se SCHEA

V neděli 15. dubna probíhaly bohoslužby v poněkud slavnostnějším duchu: hudbou a zpěvem je totiž obohatili studenti 3. cyklu Semináře církevní hudby Evangelické akademie, kteří končí 1. ročník tříletého studia pod vedením L. Moraveze a dalších lektorů. Součástí návštěvy bylo i setkání s Lotharem Mohnem – ředitelem církevní školy z Hannoveru.

V letech 1997 až 2006 byl prezidentem a od roku 2017 je viceprezidentem Asociace evangelických církví v Hannoveru.

V letech 2007 až 2008 byl předsedou Asociace evangelických církevních hudebníků v Německu. V lednu 2016 převzal funkci místopředsedy Mezinárodního sborového sdružení dětí a mládeže Christuskirche Hannover. Zajímá se o duchovní hudbu v zemích východní Evropy, letos navštívil Českou republiku. Se studenty nacvičil několik skladeb na zvonkohru, mohli jsme je fascinovaně poslouchat v rámci bohoslužeb.

ju

Lothar Mohn – ředitel církevní školy z Hannoveru

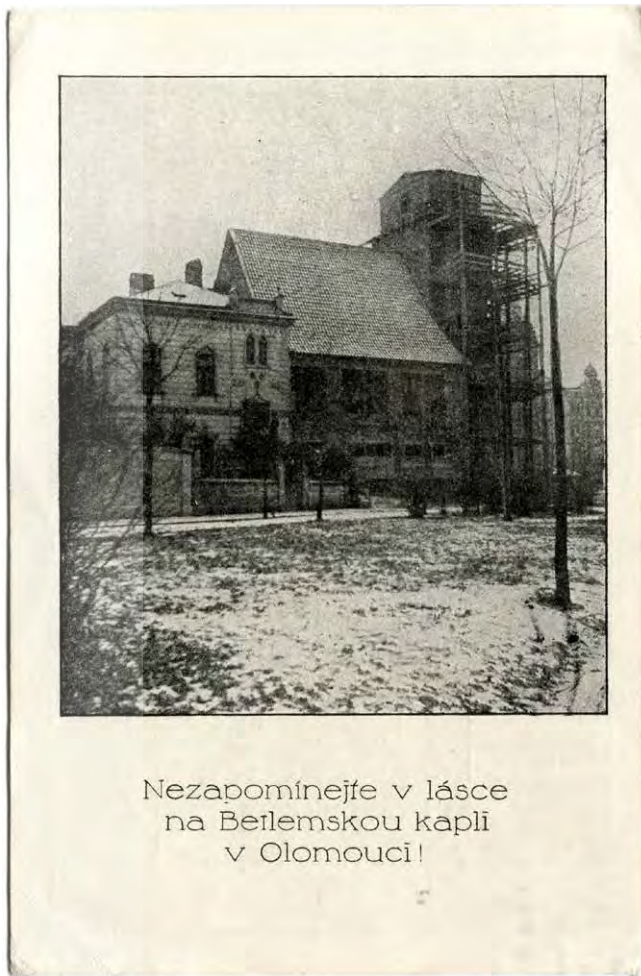

Zajímavá stoletá pohlednice

Na bleší trh se chodit vyplácí. Někdy se podaří nalézt opravdovou kuriózu. To se také podařilo nedávno bratru Janu Jeništovi, který tak získal zajímavou pohlednici (vlastně poděkování za přijatý dar) starou 100 let. Je na ní foto našeho rozestavěného kostela.

Dnešnímu pozorovateli chvíli trvá, než se dostatečně zorientuje a nadále nepochybuje, že záběr je skutečně brán ze strany od Moravy. Také je již poučen, takže nepovažuje přilepenou budovu k rozestavěné části kostela za vedlejší dnes značně zchátralou budovu „Policie“, ale za naši původní modlitebnu z roku 1903 před její pozdější sjednocující úpravou. Přesto však se zamyslí nad změnami, které lze po 100 letech rozpoznat.

Takže: všechno je dnes jinak, kostel je dostavěn, fara je změněna k nepoznání, oplocení na levé straně zbouráno pro vjezd do garáže, naopak pravá strana oplocení přestavěna na zeď, takže v původním stavu do dnešního dne tak zůstává pouze zídka od školky a branka. Podrobnějším zkoumáním pak zjistíme, že kamenné nábreží se schody do Moravy bylo budováno až po dalších 10 letech, tak-

Nezapomínejte v lásce na Betlémskou kapli v Olomouci!

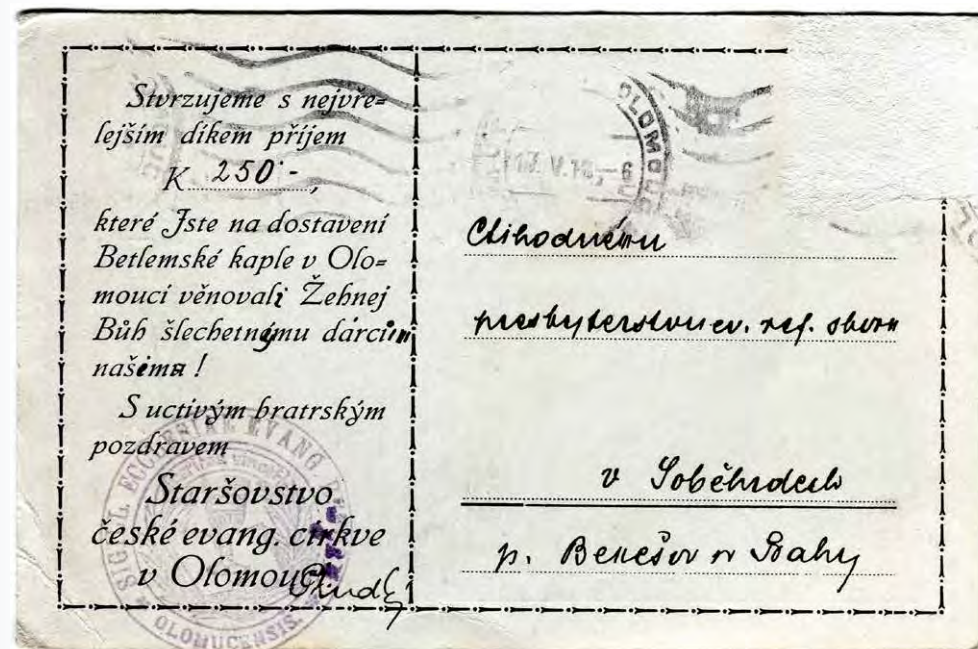
že před fotografem tvořícím tento snímek je velká plocha původního břehu Moravy.

Ovšem nalezená pohlednice nám poukazuje ještě na další věci, na které se dnes zapomíná. Předně nám připomíná, že za každý i sebemenší dar se děkuje. Forma poděkování pak může být i pro nás dnes inspirující.

Překvapením pro dnešního moderního člověka prosáklého angličtinou pak je poznání, že do první světové války jazykem, který sloužil k všeobecnému vzdělání – a nebyl jen mrtvou řečí – byla LATINA. O tom svědčí tehdejší používané úřední razítko sboru, které mělo text výhradně v latině:

SIGNUM ECCLESIAE EVANG. REFORM. OLOMUCENSIS

Málokdo dnes ví, že latina nebyla jen záležitostí římskokatolické církve, ale i evangeličtí faráři do první světové války museli při farářské zkoušce jedno kázání předložit i v latině.

Jan Bartušek

Z burzy sportovních potřeb**Život církve****Co by měl vědět každý presbyter**

Pod tímto názvem proběhl v Praze druhý ročník semináře pro presbytery, který uspořádala Synodní rada ČCE. Líbil se nám loňský první ročník, a tak se čtyři zástupci našeho staršovstva (Marek Vraj, Pavel Sťahel, Adéla Gabrielová a Jan Matějka) zúčastnili i druhého ročníku. Do Prahy jsme přijeli nezávisle na sobě a očekávali, kdy se kdo další objeví. K zastoupení i našeho sboru se pak přihlásila také sestra Dvořáková. Seminář nabídl čtyři asi půlhodinové přednášky a odpolední rozhovor ve skupinách, vytvořených dobrovolným přiřazením k jednotlivým přednášejícím podle zájmu účastníků.

První téma „**Role presbytera**“ přednesl Jakub Keller, farář v Horní Čermné a senior Chrudimského seniorátu. Vyrostl v rodině presbytera a je už 20 let farářem.

Presbyter je a projevuje se především ve vztazích, např.:

Presbyter – farář = podpora faráře a vzájemné porozumění nebývá jednoduché, presbyter se za svého faráře modlí, bývá i zpovědníkem, setrvává ve vztahu i s bývalými faráři – jejich vliv není zanedbatelný...

Presbyter – ostatní členové sboru a staršovstva = být presbyterem je rozhodnutí přijmout ve víře povolání sborem, potřeba

otevřenosti a vnímavosti k lidem, dobré vztahy vyžadují pevný postoj, dostali jsme důvěru a tím i odpovědnost, chce to odvahy a mnoho trpělivosti, vztah ke sborovým skupinám, mládeži, konfirmandům, dětem, význam porozumění s farářem...

Presbyter a jeho rodina = podpora rodiny je významnou posilou, být svobodný pro službu, umět se vyrovnat s tím, když rodina presbytera v mnohém neodpovídá představám sboru, časové nároky zaměstnání, sboru, rodiny, potřebná míra porozumění od faráře a členů sboru...

Presbyter a seniorát a povšechný sbor = vyplývá z organizace církve, vyžaduje čas, zájem a komunikaci, nebývá to snadné tam, kde je sbor v obtížích, ale právě tam může být dobrý vztah významnou pomocí...

Odpolední rozhovor se nedá ani shrnout ani dobře sdělit. Ze sedmnácti účastníků tam bylo sedm kurátorů. Vědomí a porozumění víry, které tam vládlo, bylo asi tím, co utváří a spojuje naše sbory a naši církve i při rozdílných nebo společných skutečnostech či problémech velkých a malých sborů – ve starosti o budoucnost, v zájmu o děti, konfirmandy (jak s nimi komunikovat) a mládež, ve starostech s hledáním a získáváním farářů pro neobsazené sbory, hledáním nových presbyterů. Významné vědomí, že faráři přicházejí a odcházejí, ale sbor a staršovstvo zůstává a nechce dospět k zániku. Význam a obsah slibu presbytera. Mnoho otázek, jak se rozlou-

čit s odcházejícím farářem, jak hledat nového faráře, jakou formu pozvání zvolit, jak působit ve sboru v období uprázdněnosti a jak si vážit, když vhodného faráře máme. Bylo to posilující a přínosné pro mladé presbytery i pro nás, kteří už nějaké roky ve staršovstvu máme za sebou. Byl to svobodný, chápatelý, otevřený a dobře vedený rozhovor s mnoha inspiracemi a sdílenými zkušenostmi. Významné bylo, že sdílení při starosti o budoucnost nepřevažovala péče o hmotné a existenční zabezpečení.

Druhé téma „**Jak předcházet konfliktům**“ přednesl Ivan Ryšavý, farář v Kroměříži a psycholog. Psychologii vystudoval dálkově po roce 1989, učí i na VOŠ Dorkas v Olomouci. Zajímavé téma, poutavě přednesené. „Role“ (presbytera) je očekávaný způsob jednání a prožívání. Doporučuje knihu Cesta života od Pavla Řičana. Pro konfliktní situace je třeba:

- vidět věci v kontextu, v souvislostech, ne v zaujatosti, ale v pravdivosti s vnímáním osobní domény jednotlivců
- snažit se porozumět osobní doméně druhého, chápat, jak ten druhý uvažuje, vyžaduje to potřebnou míru akceptace a empatie (i když to není okamžitá potřeba)
- vyžádat si s klidem bližší přiblížení, objasnění – jako věcnou, procesní a osobní spokojenost či nespokojenost druhého a pochopení, v jakém paradigmatu kdo

jedná a přemýšlí (v křesťanství např. základní – klasické, tradiční nebo prubzenecké či liberální)

- řešení konfliktu hlasováním vidí jako poslední alternativu, není-li jiné východisko

Třetí téma „**Liturgika**“ přednesl Daniel Heller, farář ve Valašském Meziříčí a člen liturgického poradního odboru SR.

Bohoslužba je vzájemná služba ve vztahu Bůh – člověk s vědomím transcendentního přesahu našeho lidského vnímání života. Jde o službu slova a svátostí, je výzvou pro působení ve světě, má mít stabilitu a řád, je nesena modlitbami. Pro evangelickou liturgii je připravována nová Agenda. Ve smyslu rozmanitosti obdarování Duchem svatým je vhodná rozmanitost, ale ne anarchie. Respektování historické kontinuity církve, přijetí ekumenického rozměru bohoslužby, jejíž základní podoba je s Večeří Páně. Nemá chybět slovo vyznání a milosti, odpuštění, modlitba jednotlivce v bohoslužebném společenství má mít tvar množného čísla, nemáme zapomínat ani na jmenovité přímlyvy a modlitební pozornost pro ty, kteří to potřebují (případně řešit i v ohláškách). I když toto téma příliš nezaujalo, přinesla přednáška mnohé náměty pro zamýšlení, kde a jak otevřít cestu alternativám průběhu bohoslužeb při zachování liturgického základu a na co položit hlavní důraz, na co nezapomínat. Jsme rádi, že se ústředí církve stará o kvalitu a smyslnost bohoslužeb.

Čtvrté téma „**Sbor a obec (spolupráce, možné granty)**“ přednesla Eva Zadražilová,

členka Synodní rady, členka staršovstva v Moravči a starostka obce Moraveč. Farář ji považuje za svou levou ruku – protože je levák.

Zajímavé téma – slyšeli jsme o řadě úspěšných akcí ve spolupráci sboru a obce a dalších územních celků, a řadu doporučení, která nelze obecně shrnout. Zásadní myšlenky vyjadřovaly to, že křesťané mají být účastní ve veřejném životě, že sbor není separovaná, ale aktivní část obce, že kostel je svým způsobem všech lidí v obci (řada obcí kostely vlastní), že získávání prostředků – podpory, grantů atd. je otázkou aktivity a projekční připravenosti pro uplatnění žádostí... Základní však je zásadní rozhodnutí sboru a staršovstva „**CO**“ chceme řešit a vytvořit, kdo se o to bude ze sboru starat, a kdo bude odpovídat za užívání po realizaci. Na otázku „**JAK**“ lze při pevném rozhodnutí nad oním „**CO**“ nalézt celou řadu odpovědí. Je při tom významná osobní komunikace a vytrvalost na cestě k cíli. Bližší konkretizace a příklady byly pak diskutovány v odpolední skupině.

Celkově lze seminář pokládat za účelný a smysluplný. Účast na něm má svůj význam a Synodní radě patří dík, že ho opět uspořádala. Podpořili jsme návrh pokračovat v obdobném duchu i v příštím roce. Tento příspěvek pak vyjadřuje jen několik poznámek z průběhu semináře s tím, že SR přislíbila zveřejnit přednášky na WEBu naší církve. Pak bude možné témata promýšlet uceleně a do větší hloubky.

Jan Matějka

klavírní recitál

Daniel Jun

Pátek

18 / 5
2018

19.00 hod
Olomouc
Evangelický kostel
(Blahoslavova 1)

Na programu:

W. A. Mozart
(např. „Alla Turca“)
F. Liszt
G. Gershwin
(např. „Rhapsody in Blue“)

grafické studio **dialog**

Velký úklid kostela

**Ve čtvrtek 10. 5. a pátek 11. 5. 2018
v 16–19 hod.**

**Přijďte, prosíme, a pomozte uklidit náš
kostel, po opravě oken je to velmi potřebné!**

**Na jednotlivé úkoly se zapisujte, prosíme,
na listiny ve velkém sále.**

Milé sestry, milí bratři,
zveme Vás na

KONFIRMAČNÍ SLAVNOST

v neděli 20. května 2018 v 9 hodin

v našem kostele.

Konfirmováni budou:

Šimon Bláha

Anežka Čermáková

Michaela Gunárová

Lukáš Pirkl

Jan Ryšavý

V sobotu 19. 5. 2018 v 17 hodin jsou konfirmandi a jejich
rodiče zváni k rozhovoru se staršovstvem.

Seniorátní setkání
moravskoslezského seniorátu

Církev byla, je ..a bude?

100

Hosté

Doc. MUDr. Zdeněk Susa, CSc.: Dějiny církve z hlediska jedné rodiny

Mgr. Pavol Bargár, Th.D.: Jakými chodníčky půjdou sbory dalším stoletím

Náplň dne

Diskuse s řečníky, společný oběd, možnost prohlídky zajímavých míst ve městě, celodenní program pro děti, písně k poslechu i ke zpěvu, kulturní chvíle.

9. června 2018
v Krnově

Společné zahájení v evangelickém kostele v 9:30,
předpokládaný konec v 17:00.

Přihlašování do 1. června na vlastislav.stejskal@evangnet.cz
nebo 739 244 627 nebo zde: bit.do/sd2018
Poplatek: dospělý 120 Kč, rodina 280 Kč, dítě do 12 let 60 Kč, dítě do 3 let zdarma.

RESCUED

Zpíváte rádi? Přijďte na workshop s americkou skupinou Rescued, která již po čtvrté přijíždí do Česka. Po třetí se koná víkendový workshop pro zpěváky, který vede Adrienne Fisher, vedoucí chval v Cole Community Church v Boise, Idaho (odkud pochází můj manžel Jared). V pátek a v sobotu budeme u nás, na evangelické faře, nacvičovat anglické křesťanské písně v moderním stylu. Jednou z nich je pro mnohé z vás známá píseň – Žalm 2 z evangelického zpěvníku, který Rescued dostali od vás při své první návštěvě v Olomouci. Melodie je uchvátíla natolik, že napsali anglický text, udělali vícehlasou úpravu a výsledek je tak úžasný, že jim orlovský farář Štěpán Janča navrhl, jestli by nepřepočítali celý evangelický zpěvník ☺ Z angličtiny strach mít nemusíte, překlad bude zajištěn, a jestli neumíte ani slovo anglicky, tak klidně můžete zpívat “watermelon”, jak říká Adrienne.

Abych vás ještě více nalákala, tak zde je několik hodnocení účastníků z minulých workshopů: „Líbila se mi možnost chválit Boha zpěvem písní dynamičtějších než běžně zpívám při bohoslužbě...“

„Setkání s Rescued a společné zpívání pro mne bylo nádhernou možností Pána Boha chválit a uctívat – takových není mnoho...“

„Líbila se mi atmosféra společného nácviku, úžasný, přátelský a otevřený přístup Rescued, zpívání, to že jsem mohla strávit víkend se skvělými lidmi. Poznala jsem něco nového, chvilka jsem skoro brečela a nemohla ani zpívat, jak mě to bralo, hodně mě to obohatilo, to, co jsem prožila mi nikdy už nevezme...“

Všichni jste zváni na závěrečný koncert, který bude v neděli 1. 7. v 17 hodin ve Vlastivědném muzeu, v sále Václava III. Texty písní se opět budou promítat i s českým překladem, aby všichni věděli, o čem se zpívá.

Veškeré informace, přihlašování (do konce května) video pozdrav a pozvánka, odkaz na video z minulého koncertu, to vše naleznete na www.rescued.travna.cz

*Za organizační tým
Dana Kenningová*

Zveme Vás na
**PĚVECKÝ
WORKSHOP**

pod vedením
americké skupiny

RESCUED

Přijďte si zazpívat
křesťanské písně laděné
do gospelu a folku! Workshop
je zakončen koncertem.

29. 6. - 1. 7. 2018
FARA ČCE OLOMOUC

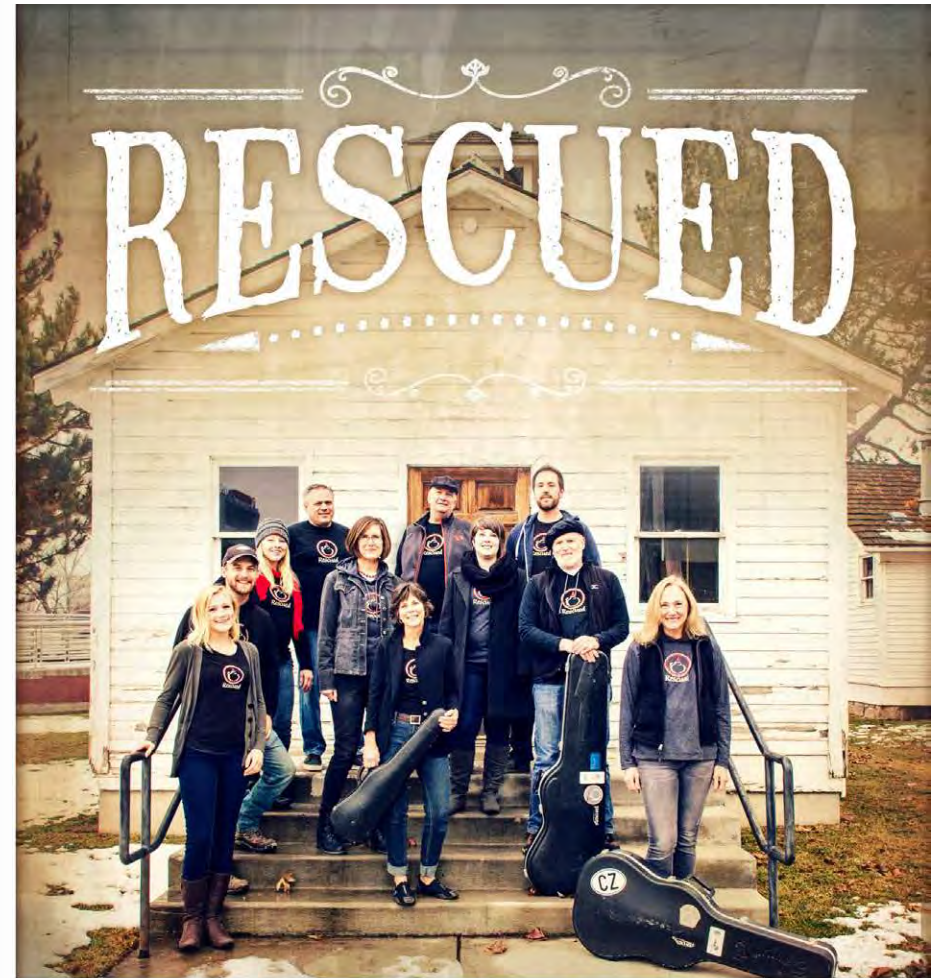
Blahoslavova 916/1

Přihlašujte se do 31. 5.

Těšíme se na Vás!

www.rescued.travna.cz

Koncert křesťanských písní s příchutí folku a gospelu
v podání americké skupiny Rescued a účastníků pěveckého workshopu

1. 7. 2018

17:00

Vlastivědné muzeum, Olomouc

sál Václava III (nám. Republiky 5)

Setkávání Travná z.s.
www.rescued.travna.cz

Vstupné dobrovolné

OSLAVA

50. LET TRAVNÉ

Kdy? 6. – 8. července 2018

Kde? Travná, Javorník ve Slezsku

A NA CO SE MŮŽETE TĚŠIT?

Program o Travné: bylo... je... a bude?!

Koncerty hudebních skupin Shirim Ashirim,

Kontryhel, Rescued

Povídání o Travné

Pantomima

Grilování

Nedělní ekumenické bohoslužby

Více informací na webu 50let.travna.cz
nebo u Dany Kenningové (tel. 737 424 304)

Setkání mládeže na Travné slaví 50 let

Je to vůbec možné? To, už jsme tak starší? ... říkají si asi mnozí z vás, kteří jste na Travné prožili svá mládežnická léta a snad na ně rádi a s vděčností vzpomínáte. A že vás z Olomouce jezdívala pěkná banda! Ano, je to tak, 50 let! A víte, jak to vlastně všechno začalo? Tak třeba o tom si můžete poslechnout v pořadu, který bude vysílat radio7 (twr) v květnu. Nebo se dozvíte v dokumentu, který chystá televize Noe na podzim. A nebo ještě lépe: si můžete osobně popovídat s Hanou Petrovou v létě na oslavách. A s některými dalšími, kteří byli u samého začátku. Článek bude také v evangelickém Českém Bratru i v evangelikálním Životě víry. Protože „Travná“, kterou začal evangelický farář Adolf Petr v roce 1968, vřdycky byla a je ekumenická. Když jsem natáčela rozhovor s Hanou Petrovou, to jsem se dozvěděla zajímavých příběhů o ekuméně v Javorníku! Nebo když jsem potkala s. Ancilu z Horažďovic a zmí-

nila Travnou a ona hned zajásala a začala vzpomínat na Adolfa. Každý z nás máme své osobní vzpomínky, důvody, proč jsme jezdili nebo jezdíme na Travnou. Některé odpovědi najdete na webu oslav (www.50let.travna.cz) v sekci Humans of Travná.

50 let! Je to hlavně velký Boží zázrak, že setkání tam ustálo tlak totalitního režimu i hodně těžké nástrahy přechodu k demokracii. Že v té velké nabídce akcí pro mládež dnes, má Travná stále více zájemců, než je postelí! Je to velké Boží milosrdenství, jež nepomíjí a dává naději i do budoucnosti Travnáckých setkání.

Přijďte a nezapomeňte se včas (do konce května) přihlásit!

*Za organizační tým
Dana Kenningová*

Jan Lukáš o Travné - odpovědi na otázky D. Kenningové

1. Honzo, kdy jsi jezdíval na Travnou a proč?

Poprvé jsem byl na Travné v srpnu 1980. Tehdy mi bylo 16 let. Jeli jsme tam tenkrát vlakem s Vlastíkem Šťáhelem a Radkem Maternou – neznáte ho náhodou? Dozvěděl jsem se o této akci v tehdejší olomoucké mládeži, tuším od Honzy Blažka. Říkal mi tehdy: „Ale připrav se na to, že ta mládež co tam jezdí, už je trochu odrostlejší.“ No a tam jsem pak poprvé potkal Honzu Krupu a Dobru, Tonda Plachého a spoustu dalších lidí, dnes šedesátníků a možná sedmdesátníků, tehdy odrostlejší mládež, kteří tam jezdili snad už od konce

šedesátých let a já byl ve srovnání s nimi „zobák“. A přesto nás, ještě pubertáky, brali vážně, jako sobě rovné. Potkal jsem tam taky samozřejmě manžele Petrovy. No a na Travnou jsem od té doby jezdil zcela pravidelně až do konce mých fakultních studií a ještě i chvíli potom - asi do roku 1989. Bylo to prostředí víry, kde člověk čerpal povzbuzení, setkával se se spoustou lidí a „dobíjel baterky“. Byla to prostě za tehdejšího režimu „báječná léta pod psa.“ Když si ale uvědomím, kolik času uběhlo do dnešních dnů, tak se mi zdá, že ta doba, po kterou jsem tam jezdil, zas tak dlouho netrvala.

2. Máš nějakou konkrétní vzpomínku, zážitek z Travné?

Ta první vzpomínka se váže právě k tomu mému úplně prvnímu pobytu. Ráno 21. srpna 1980 budil Tonda Plachý. Vstoupil do našeho pokoje, kde jsme spali. Nejprve slabým, až skoro pohřebním hlasem pronesl: „Milí přátelé, dnes je 21. srpen, nejčernější den našich dějin...“ A po chvíli hrobového ticha energicky zařval: „Tak padám z těch regálů, vy bando líná ... a do práce!!!“

Vzpomínek je samozřejmě mnoho, jen si na všechny vzpomenout. Měl jsem třeba rád noční vycházky k polské hranici, zvláště v zimě a ve sněhu, který miluju. Hrozně mě zajímalo, jak to na druhé straně vypadá. Tehdy se prakticky ani do Polska jezdit nesmělo. My ani netušíme, kde dnes žijeme, navzdory všem možným zádrhelům a tomu všemu, co nám působí naštvání a občas i pocit bezmoci.... Jednou, tuším na přelomu let 1986–1987, jsme na Travné zůstali i po skončení novoročního běhu v několika lidech o pár dní déle. Mrzlo, až praštělo, chumelilo jako o zá-

Dana Kenningová

Přikládám jedno typické, travňácké foto – poznáváte br. faráře za mlada? Snad se nebude zlobit...

vod. A nám bylo při horkém svařáku a Metaxe dobře...

3. Souvisí nějak tvé ježdění na Travnou s tvým povoláním faráře?

To bych asi říct nemohl. Tady patrně sehrál větší roli olomoucký sbor a olomoucká mládež.

4. Co bys popřál Travné k padesátinám?

Tuším, že T. G. Masaryk řekl, že po padesáti letech existence samostatného československého státu už by se o náš stát nebál. No a já věřím, že není třeba se bát ani o náš stát, ani o společenství Travné a že bude pokračovat i v druhé padesátce. Že zůstane místem setkávání, duchovního sdílení a taky svobody. Neboť přece platí to Pavlovo, že kde je Duch Páně, tam je svoboda. (2. Kor. 3, 17) Právě tohle bych Travné moc přál.

5. Jaká je tvá oblíbená travňácká píseň?

Vlastně ani nevím. Co písní jsme tam za ty roky přezpívali! Celá československá folková scéna, Olympic, Kryl, Nohavica, Hutka, ale taky Beatles, Simon and Garfunkel. No a pochopitelně naše písně duchovní, evangelické, ale i zpěvy z Taizé... atd...

Akce KEA Olomouc v květnu 2018

2. května 2018, 18.00 hod., Koncertní sál KEA, Wurmova 13, Olomouc
Mladý klavír

Účinkují:
studenti a žáci Konzervatoře EA,
ZUŠ Žerotín, ZUŠ Íši Krejčího

9. května 2018, 18.00 hod., Koncertní sál KEA, Wurmova 13, Olomouc

Koncert pro Vítu

10. května 2018, 18.00 hod., Koncertní sál KEA, Wurmova 13, Olomouc

Klavírní koncert

Účinkují:
studenti Konzervatoře EA a Konzervatoře P. J. Vejvanovského

15. května 2018, 18.00 hod. Kaple Božího těla, Univerzitní 3, Olomouc

Absolventský koncert

Účinkují:
Anna Marie Líňová, Ondřej Líňa – zpěv
(ze třídy MgA. Ivany Mikeskové, Ph.D.)

Konzervatoř Evangelické akademie

Člen Mezinárodní asociace pro hymnologii, Graz (IAH)
Člen Společnosti pro duchovní hudbu, Praha (SDH)
Wurmova č. 13, 772 00 Olomouc, tel., fax: 585 208 583

více informací na <http://konzervatorolomouc-kea.cz/>

16. května 2018, 18.00 hod., Kostel ČCE, Blahoslavova 916/1, Olomouc

Abonmá - B4 „Dobry večer s hudbou“

Účinkují:
studenti a pedagogové KEA

22. května 2018, 18.00 hod., Katedrála sv. Václava, Olomouc

Varhanní koncert

Účinkují:
studenti varhanních oddělení Konzervatoří EA a Pardubice

23. května 2018, 18.00 hod., Koncertní sál KEA, Wurmova 13, Olomouc

Interní koncert

29. května 2018, 17.00–20.00 hod., Koncertní sál KEA, Wurmova 13, Olomouc

Fagotové trienále

30. května 2018, 18.00 hod., Koncertní sál KEA, Wurmova 13, Olomouc

Koncert POK

Farní sbor ČCE Libštát

Nabídka ubytování na nově zrekonstruované faře

Nabízíme přespání či ubytování na jeden i více dní v zimním i letním období jednotlivcům, rodinám i skupinám ze sborů. K dispozici jsou v 1. patře 4 místnosti a kuchyň vybavená myčkou a sporákem, sociální zařízení s pračkou, v přízemí garsonka pro 2 osoby s kuchyňskou linkou a malou ledničkou, kancelář s kuchyňskou linkou a s možností přespání na 3-4 váleňdách; v půdním prostoru je nově vybudovaná a izolací opatřená místnost pro přespání dalších nejméně 5 osob. Sborovou místnost lze užívat jako společenskou či jídelnu. Kapacita je cca 30 osob, dětská postýlka k dispozici. Okolo fary je zahrada s příjemným posezením v altánu, s oh-

ništěm, nově jsme pro děti pořídili zahradní sestavu s houpačkou a skluzavkou, hned vedle fary je kostel. V obci lze využít zdarma koupaliště. Okolí Libštátu je velmi pěkné: lesy, louky, koupání, pamětihodnosti, přírodní zajímavosti (např. zřícenina hradu Kumburk, Bradlec, rozhledna Tábor, Riegrova stezka, Kozákov s drahokamy, Jičín – město pohádek a historické město roku 2016, město Jilemnice, Semily, Lomnice, Nová Paka, není daleko do Krkonoš). Podrobnější informace a fotky na www.ubytovani.evangelnet.cz. Přihlášky u Abigail Hudcové, mobil 607622358, email: abigail.hudcova@evangelnet.cz.

Aktuální informace!!!

V letošním létě je zatím volný celý červen, o prázdninách období 5.–31. srpna 2018. Hlásit se můžete i na podzimní období a zimu. Budova je vytápěna novým plynovým kotlem.

Ceník ubytování

Letní období

Dospělý a mládež	120 Kč/den	
Dítě od 2 do 15 let	80 Kč/den	
Energie dle spotřeby	Elektřina 7 Kč/KWh	Plyn 18 Kč/m ³

Zimní období

Dospělý a mládež	160 Kč/den	záleží na obsazenosti objektu
Dítě od 2 do 15 let	120 Kč/den	

Použití lůžkovin

	(omezené množství cca 10 ks)	
deka, polštář+povlečení	150 Kč	jednorázový poplatek
deka+polštář (povlečení vlastní)	100 Kč	jednorázový poplatek

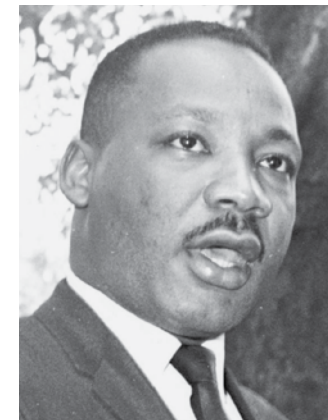
Jedna střela změnila Ameriku

Pod tímto titulkem jsme si nedávno mohli na Internetu přečíst fotografiemi doplněnou reportáž ze vzpomínkových shromáždění, probíhajících napříč Amerikou při příležitosti 50. výročí zavraždění významného amerického bojovníka za práva černochů, baptistického kazatele Martina Luthera Kinga.

Už jako student hledal své místo v boji proti rasovému útlaku. Když nastoupil jako kazatel ve městě Montgomery, měl už po vzoru M. Gándhího svoji vizi nenásilného odporu. Postavil se do čela hnutí za práva a svobodu černošských obyvatel. K těmto požadavkům později připojil i boj proti chudobě a za mír mezi národy. Ve svých kázáních i veřejných vystoupeních burcoval černé spoluobčany, probouzel v nich hrdost i odvahu, organizoval mítinky, demonstrace, protestní pochody. Získával stále větší počet následovníků. Jeho hnutí se šířilo celou zemí. Byl to boj beze zbraně a násilí, při kterém byl ale sám se svou rodinou násilí a ohrožení neustále vystavován. Na jeho dům dopadaly bomby, byl několikrát zraněn a více než dvacetkrát uvězněn. Osudnou se mu stala návštěva města Memphis, kde jeho tým připravoval protestní pochod, který měl vést. Současně k němu doléhaly zprávy o hrozbách a možnosti útoku na jeho osobu.

Po příjezdu do města ve svém vystoupení v místním chrámu řekl dvoutisícovému zástupu posluchačů:

„Nevím, co se nyní stane. Máme před sebou několik obtížných dní. S tím si však teď opravdu nedělám starosti, protože já už jsem vystoupil na vrchol hory. Nebudu se hněvat. Rád bych žil dlouho jako každý jiný člověk. Ale o to se teď nestarám a přeji si jen plnit vůli Boží. A Bůh mi dovolil vystoupit na horu. Rozhlédl jsem se a spatřil jsem zemi zaslíbenou. Snad tam s vámi nevejdou, ale přeji si, abyste dnes večer věděli, že jako národ se do země zaslíbené dostaneme. Proto jsem dnes večer šťasten a nic mi nepůsobí starosti. Nikoho se nebojím, neboť mé oči spatřily slávu příchodu Páně.“

„Příští den, 4. dubna 1968, ho na balkonu hotelu, kde bydlel, zasáhla kulka vraha. Ve smutečním oznámení, které si předem připravil, stálo: „Řekněte, že jsem se pokoušel hladově nakrmit, řekněte, že jsem se pokoušel nahé obléci, řekněte, že jsem se snažil pomáhat.“

Příklad věrného Kristova svědka dovršil obětí vlastního života. Vzpomínkového shromáždění ve městě Memphis se zúčastnil i 76letý aktivista, který před 50 lety stál na osudném balkóně. Listu L. A. Times řekl: „Ten balkon neměl poslední slovo. Nenecháme jednu střelu, aby zabila celé hnutí.“

Přes všechny úspěchy, které hnutí M. L. Kinga postupem času dosáhlo, jsou jeho slova výzvou i pro dnešní, s rasismem dosud zcela nevyrovnanou Ameriku.

JARNÍ ROZJÍMÁNÍ

*Příroda z jara vůbec nelení
ta zná svůj pravý čas
vítá nás čerstvou zelení
a kaskádou pestrých krás*

*Ptáci už z rána zpívají
trylkují svoje hity
radostí sem tam létají
jsou při tom velmi hbití*

*Mají svůj úkol od Boha
a staví si pevné domy
střechu jim tvoří obloha
za úkryt mají stromy*

*Nesejí ba ani nežnou
Pán se jim o jídlo stará
nekradou ba ani nelžou
a nehlídá kdo je kárá*

*Jen lidé se trápí souží
jako by na nich stál svět
zradě a závisti slouží
sobectví je jejich trpký květ*

*Bůh zná svůj čas a příhodnost
u něho tisíc let je jako den
lidem on dává pro radost
prožít svůj život jako sen*

*Jeho náruč věčnosti voní
jeho milost je nekonečná
k lidem se v lásce kloní
a nabízí objetí věčná*

Pavel Janošík

Kontakty na zástupce sboru:

Farář Jan Lukáš:	776 029 782	Lukas.Jan@seznam.cz
Kurátor Jan Matějka:	585 436 572	jan.matejka@iol.cz
Pastorační pracovnice Noemi Batlová:	728 289 354	noemi.batlova@gmail.com

Upozornění pro případné dárce: Číslo sborového účtu je 1804603389/0800

měsíčník sboru Českobratrské církve evangelické v Olomouci

posel
2018-XIX. ročník

Redakční kruh:

Jana Vrajovná, Ivana Jenišťová, Jan Lukáš, Noemi Batlová, Petr Marek, Daniel Batla, Laco Švec a Amos Děkaník.
Email: Jana.Vrajova@seznam.cz
Grafická úprava a zlom: Jiří K. Jurečka
Tisk: Miroslav Ryšavý

Za všechny chyby v tomto čísle se omlouváme.

Vydává sbor Českobratrské církve evangelické v Olomouci vlastním nákladem jako svůj vnitrosborový bulletin. Příspěvky, ohlasy, připomínky posílejte na adresu redakce:

Blahoslavova 1, 779 00 Olomouc,
nebo e-mail: olomouc@evangnet.cz

Uzávěrka tohoto čísla: 15. 4. 2018

Vyšlo: 29. 4. 2018

Uzávěrka příštího čísla: 15. 5. 2018

<http://www.olomouc.evangnet.cz>